

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: III Kž 2/2021-18

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske kao trećestupanjski sud, u vijeću sastavljenom od sudaca Ileana Vinja, kao predsjednice vijeća, te Ranka Marijana, Melite Božićević-Grbić, Slavka Pavkovića i mr. sc. Dražena Jakovine, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice – specijalistice Maje Ivanović Stilinović, kao zapisničarke, u kaznenom predmetu protiv opt. J. M., zbog kaznenog djela iz čl. 91. toč. 4. Kaznenog zakona („Narodne novine“, broj 110/97., 27/98., 50/00. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 129/00., 51/01., 111/03. i 190/03. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske – dalje: KZ/97.), odlučujući o žalbi optuženika podnesenoj protiv drugostupanjske presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 27. studenog 2020., broj I Kž-450/2020-5, u sjednici održanoj 28. travnja 2022., u prisutnosti u javnom dijelu optuženika i njegove braniteljice J. M.,

p r e s u d i o j e :

Odbija se žalba opt. J. M. kao neosnovana, te se potvrđuje drugostupanjska presuda.

Obrazloženje

1. Pobijanom presudom Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao drugostupanjskog suda, odbijena je kao neosnovana žalba opt. J. M. i potvrđena prvostupanjska presuda Županijskog suda u Velikoj Gorici od 4. lipnja 2020., br. K-10/2014.

2. U tom je kaznenom predmetu, Županijski sud u Velikoj Gorici kao prvostupanjski sud, na temelju čl. 508. st. 5. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08., 76/09., 80/11., 121/11., 91/12. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje: ZKP/08.), u cijelosti stavio izvan snage pravomoćnu presudu Županijskog suda u Velikoj Gorici od 16. siječnja 2006., br. K-27/2004. Na temelju izmijenjene optužnice presudio je da je opt. J. M. kriv zbog kaznenog djela protiv života i tijela, teškog ubojstva iz čl. 91. toč. 4. KZ/97.,

te ga je na temelju istog zakonskog propisa osudio na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset i pet godina. Primjenom odredbe čl. 63. st. 1. KZ/97., u kaznu dugotrajnog zatvora uračunato je vrijeme provedeno u zadržavanju i istražnom zatvoru od 2. lipnja 2004. do 24. srpnja 2007., te od 3. rujna 2014. do 27. veljače 2015., kao i vrijeme provedeno na izdržavanju kazne od 25. srpnja 2007. do 2. rujna 2014., a da bi na objavi prvostupanjske presude bio određen istražni zatvor na temelju odredbe čl. 127. st. 4. ZKP/08. Optuženik je, nadalje, na temelju čl. 148. st. 6. ZKP/08., oslobođen dužnosti naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1. do 6. ZKP/08., te nagrade i nužnih izdataka branitelja po službenoj dužnosti, dok je, na temelju čl. 145. st. 2. toč. 8. ZKP/08., dužan podmiriti troškove oštećenika zastupanih po punomoćniku u iznosu koji će biti naknadno utvrđen posebnim rješenjem.

3. Protiv drugostupanjske presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske, žalbu je Vrhovnom sudu Republike Hrvatske, kao trećestupanjskom sudu, podnio optuženik, putem braniteljice J. M., odvjetnice iz V. G., zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog odluke o kazni, s prijedlogom "... da drugostupanjski sud preinači prvostupanjsku presudu i optuženika oslobodi optužbe, podredno da je ukine i vrati na ponovni postupak ...". Žalbu na drugostupanjsku presudu podnio je i optuženik osobno, a iz sadržaja žalbe se može iščitati kako smatra da je je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, a činjenično stanje je pogrešno i nepotpuno utvrđeno, te predlaže "... Vrhovnom sudu u Zagrebu, kao sudu u trećem stupnju, da udovolji mojoj žalbi i da drugostupanjsku presudu u potpunosti ukine ...". U međuvremenu je optuženik dostavio i podnesak, kao dopunu žalbe, u kojem tvrdi kako su „... potvrde primljenih uplata dovoljan dokaz mojih navoda kakav sam čovjek ...“.

4. Imajući u vidu sadržaj ovih dviju žalbi, one će se razmatrati kao jedinstvena žalba opt. J. M.

5. Odgovor na žalbu nije podnesen.

6. Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

7. U skladu s odredbom čl. 475. st. 2. ZKP/08., o sjednici vijeća uredno su obaviješteni optuženik i njegova braniteljica jer su to zahtijevali, te Glavna državna odvjetnica Republike Hrvatske. Sjednici su prisustvovali optuženik, uz pomoć zatvorenog tehničkog uređaja na daljinu (audio-video uređaja) i njegova braniteljica J. M.

8. Žalba je neosnovana.

9. Suprotno žalbenim navodima, u pobijanoj presudi nema proturječnosti, a Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, označio je jasne razloge na kojima se zasniva njegova presuda. Žalitelj nije u pravu kada tvrdi kako o odlučnim činjenicama postoji znatna proturječnost između onoga što se navodi u razlozima presude o sadržaju isprava odnosno zapisnika i samih tih isprava. U pobijanoj

presudi su ocijenjeni žalbeni navodi i označeni dokazi na temelju kojih proizlazi zaključak da je opt. J. M. počinio kazneno djelo, kako je to i navedeno u prvostupanjskoj presudi. Isto tako, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, jasno je obrazložio na osnovu kojih odlučnih činjenica je izveden takav zaključak.

10. Optuženik nije u pravu kada tvrdi da je ostvarena bitna povreda odredaba kaznenog postupka, jer mu je „... teško povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno Ustavom i Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ...“. Žalitelj, svoje nezadovoljstvo rezultatima dokaznog postupka i utvrđenim činjeničnim stanjem, promašeno, kvalificira teškom povredom prava na pravično suđenje.

11. Na početku valja ustvrditi kako su u postupku, nakon što je prihvaćen zahtjev optuženika i dopuštena obnova, bile ispunjene sve opće pretpostavke načela pravičnosti. Ostvareno je pravo stranaka da budu nazočne radnjama u postupku i saslušane prije donošenja odluke, te pravo stranke da u postupku poduzima sve radnje koje može postupati i njezin protivnik. Ostvarene su i pretpostavke vezane uz kvalitetu sudske odluke, koja je jasno obrazložena.

12. Nije u pravu žalitelj kada tvrdi da se presuda temelji na nezakonitim dokazima. Nije u pravu kada tvrdi da je došlo do teške povrede prava na pravično suđenje, jer je odbijeno izdvojiti dokaze „... do kojih je policija došla mučenjem optuženika i uskratim prava na branitelja, kojim je iznuđen njegov iskaz ...“. Nije u pravu kada tvrdi da su i pronalazak mrtvog tijela i analiza ličnosti optuženika „plodovi otrovne vočke“ jer su zasnovani na njegovom nezakonitom „priznanju“.

13. Naime, presudom Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu od 21. lipnja 2011., u predmetu M. protiv Hrvatske (zahtjev broj ...), utvrđeno je kako je optuženi J. M., tijekom boravka u Policijskoj upravi ..., bio podvrgnut nečovječnom postupanju. Utvrđena je povreda materijalnog vida članka 3. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine, Međunarodni ugovori" broj 18/97, 6/99 – pročišćeni tekst, 8/99 – ispravak, 14/02 i 1/06 – dalje: Konvencija), a zbog toga što do tada o njegovim navodima nije provedena nikakva istraga, povrijeđen je i postupovni vid članka 3. Konvencije.

14. S obzirom na ovakvu presudu Europskog suda za ljudska prava, pravomoćnim rješenjem, koje čini rješenje Županijskog suda u Velikoj Gorici od 7. travnja 2014., broj Kv-I-7/14 (K-27/04) i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 9. srpnja 2014., broj IKŽ 270/14, dopuštena je obnova kaznenog postupka. Nadalje, pravomoćnim rješenjem, koje čini rješenje Županijskog suda u Velikoj Gorici od 13. siječnja 2015., broj K-1/14., i rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 10. ožujka 2015., broj I KŽ 110/15., odlučeno je iz spisa predmeta izdvojiti, kao nezakonite dokaze, zapisnik o ispitivanju osumnjičenog J. M. u Odjelu Općeg kriminaliteta Policijske uprave zagrebačke od 4. lipnja 2004. i dio zapisnika s glavne rasprave Županijskog suda u Velikoj Gorici, od 10. lipnja 2005., koji sadrži obranu optuženika.

15. Citiranim pravomoćnim rješenjem, jasno su obrazloženi razlozi izdvajanja utemeljeni na odredbi članka 10. stavka 2. točke 1. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12 – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14), kojom je propisano da su nezakoniti oni dokazi koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja.

16. Žalitelj nije u pravu kada tvrdi da je presuda utemeljena na nezakonitim dokazima, koje označava kao „plod otrovane voćke“, odnosno rezultat nezakonitog „priznanja“, pri čemu, između ostaloga, upire na izvješće Odjela općeg kriminaliteta Policijske uprave zagrebačke od 4. lipnja 2004. (list 12-13 spisa).

17. U rješenju Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 3. studenog 2015., broj I KŽ-383/15., je navedeno kako je predmet izvješća Odjela općeg kriminaliteta Policijske uprave zagrebačke od 4. lipnja 2004. „... uzrok kašnjenja, odnosno nemogućnost privođenja u zakonom predviđenom roku uz kaznenu prijavu J. M. u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu ....“. Citiranim rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske je utvrđeno kako izvješće nije dokaz, niti ono može poslužiti za utvrđivanje činjenica u ovom postupku, pa ga zato i ne treba izdvajati.

18. Žalitelj zanemaruje kako prvostupanjska presuda ne samo da nije utemeljena na izvješće Odjela općeg kriminaliteta, od 4. lipnja 2004, već ono nije bilo korišteno u postupku radi utvrđivanja bilo kakvih okolnosti, a pogotovo ne onih vezanih uz počinjenje odnosno kaznenog djela. Zato i nije bilo razloga za njegovim izdvajanjem, o čemu se na jasan način očitovao i drugostupanjski sud u pobijanoj presudi.

19. Žalitelj, nadalje, nije u pravu kada tvrdi da je presuda utemeljena na nezakonitom „priznanju“, pri čemu upire na nalaz i mišljenja vještakinje dr. D. K. K., te na njene iskaze sa glavne rasprave od 28. prosinca 2004. i 10. lipnja 2005. Nije u pravu ni kada tvrdi da su, iz istog razloga, nezakoniti dokazi: zapisnik o očevidu Policijske postaje I.-G., izvješće o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 3. lipnja 2004. o pronalasku leša, te izvješće o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 4. lipnja 2004. o pronalasku odbačenog oružja.

20. Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske, od 17. svibnja 2018., broj I KŽ 200/2018., odbijena je žalba protiv rješenja Županijskog suda u Velikoj Gorici, od 7. travnja 2017., broj I KŽ-10/14., kojim je odbijen prijedlog obrane za izdvajanje, kao nezakonitih dokaza: izvješća Odjela općeg kriminaliteta od 4. lipnja 2004. (u rješenju je ponovno istaknuto kako se izvješće ne koristi kao izvor saznanja), zapisnika o očevidu Policijske postaje I. G. od 3. lipnja 2004., izvješća o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 3. lipnja 2004. o pronalasku leša, izvješća o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 4. lipnja 2004. o pronalasku odbačenog oružja, iskaza vještakinje dr. D. K. K. sa glavne rasprave od 28. prosinca 2004. i iskaza vještakinje dr. D. K. K. sa glavne rasprave od 10. lipnja 2005., te nalaza i mišljenja vještakinje dr. D. K. K.

21. Iz pisanog nalaza i mišljenja psihijatrijske vještakinje dr. D. K. K. od 21. srpnja 2004. (list 251- 273 spisa) proizlazi da je vještakinja utvrdila i jasno konstatirala da se optuženik brani šutnjom (list 255; 264 spisa), nakon čega je obavila s njim forenzički intervju. Isto tako, vještakinja je utvrdila da optuženikova supruga Ž. M. koristi tzv „... blagodat nesvjedočenja ...“ odnosno „... ne želi svjedočiti ...“ (list 254 spisa ...), pri čemu je od nje uzela samo heteroamnestičke podatke. Ispitana na raspravi, vještakinja dr. D. K. K. je ponovila kako je znala da se optuženik brani šutnjom i zato „... pisani nalaz i mišljenje ne sadrži opis konkretnog događaja ...“ (list 418 spisa), a ona se nije ni koristila kazivanjem optuženika o kaznenom djelu (list 1234 spisa). Jednako tako, iskazala je kako se nije koristila niti kazivanjem optuženikove supruge u odnosu na kazneno djelo stavljeno na teret optuženiku. Vještakinja je bila jasna kako je ekspertizu „... u jednom vrlo malom segmentu ...“ temeljila i na hetero anamnestičkim podacima supruge optuženika. Postupala je prema tada uobičajenoj „... proceduri koja se koristila u psihijatrijskom vještačenju ...“, sa ciljem utvrditi „... psihičko stanje i karakteristike ličnosti optuženika ...“. Svoje zaključke o njegovoj ubrojivosti tempore criminis, temeljila je na stručnim znanjima, stručnim metodama i tehnikama. S tim povezano i heteroamnestički podaci služili su joj samo za stručnu procjenu ubrojivosti optuženika. Radi se o podacima o osobnosti optuženika kako bi se moglo, objektivno, utvrditi njegovo psihičko stanje, a ne o činjenicama vezanim uz terećeno kazneno djelo. Stoga, navod vještakinje kako su se, u međuvremenu, heteroamnestički podaci prestali uzimati prilikom izrade vještačenja u odnosu na osobu koja koristi tzv „blagodat nesvjedočenja“, nije doveo u sumnju zakonitost i vjerodostojnost njenog vještačenja.

22. Vještakinja dr. D. K. K. je, naposljetku, navela kako je u svom zaključku, pogrešno, navela da optuženik „kazneno djelo priznaje“ (list 273 spisa). Međutim, i bez tog pogrešnog navoda, „... njen vještački nalaz bi ostao isti ...“, pri čemu je pojasnila kako taj dio predstavlja „... tipfeler ...“, jer je ona u svom nalazu jasno istaknula da se optuženik brani šutnjom (list 1234 spisa). Uostalom, ova i ovakva, evidentno, pogrešna konstatacija u pisanom nalazu i mišljenju vještakinje nije bila dokaz u postupku. Vještakinja je svoje zaključke temeljila na stručnim znanjima, stručnim metodama i tehnikama.

23. Nasuprot tvrdnji žalitelja, pisani nalaz i mišljenje psihijatrijske vještakinje nije nezakonit dokazi, ne radi se o tzv. „plodovima otrovne voćke“, niti su to njezini usmeni nalazi i mišljenja dani na glavnoj raspravi u kontradiktornom postupku, o čemu se, isto tako, jasno očitovao drugostupanjski sud u pobijanoj presudi.

24. Ovdje valja napomenuti kako forenzično-psihijatrijski i psihologijski intervju, koji čini sastavni dio vještačkog nalaza i mišljenja, ne predstavlja ni nečiju obranu u postupku niti se može raditi o svjedočkom iskazu. Takav intervju, jedino, služi psihijatrijskom vještaku pri stručnoj i objektivnoj procjeni stupnja ubrojivosti tempore criminis i ništa više. Kako se ne radi ni o obrani okrivljenika niti o iskazu svjedoka, sadržaj takvih razgovora se ne može koristiti, nije se koristio, niti se koristi kao dokaz, odnosno kao saznanje o činjenicama vezanim uz terećeno kazneno djelo. Ovo neovisno o načinu na koji se okrivljenik brani u kaznenom postupku i neovisno da li je bila omaška u pisanju, odnosno „... tipfeler ...“ kao u ovom slučaju, ili ne.

25. Nasuprot tvrdnji žalitelja, zapisnik o očevidu Policijske postaje I. G. od 3. lipnja 2004., izvješće o kriminalističko-tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 3. lipnja 2004. o pronalasku leša, te izvješće o kriminalističko tehničkoj pretrazi mjesta događaja Policijske postaje K. od 4. lipnja 2004. o pronalasku odbačenog oružja, rezultat su zakonitih radnji policijskih službenika. Naime, oni su koordinirano postupali na razini Policijske postaje, Policijske uprave te Ravnateljstva policije, a sve nakon zaprimanja dojave o nestanku oštećenika.

26. Zakonite radnje policijskih službenika započele su se provoditi prije optuženikovog uhićenja i prije njegovog ispitivanja kod redarstvenih vlasti.

27. Žalitelj, zanemaruje kako je u pobijanoj presudi i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, jasno istaknuo da je policiji bilo poznato da se oštećenik, za koga je zaprimljena dojava o nestanku, bavio kamatarenjem i da su optuženik odnosno njegova supruga, bili njegovi dužnici. Stoga, žaliteljevo pozivanje na bilježnicu u kojoj je, navodno, bio popis dužnika oštećenika i za koju žalitelj tvrdi da je nestala, nije od odlučujućeg značaja, jer je oštećenikovo bavljenje kamatarenjem bila notorna činjenica. Uostalom, taj inicijalni podatak je i rezultiralo brojnim informativnim razgovorima sa brojnim osobama, te poduzimanjem drugih operativnih radnji. Na temelju broja izdvojenih službenih zabilješki iz spisa predmeta proizlazi da je, tijekom opsežnog postupanja policije, obavljeno čak 76 obavijesnih razgovora sa više od 70 osoba. Radilo se o sveobuhvatnom operativnom radu, provjeravanju svih prikupljenih obavijesti, a što je tek mjesec dana nakon utvrđenog nestanka, dalo rezultate koji su doveli do osumnjičenika. Kako se kod nestanka neke osobe uzima u obzir i pretpostavka ubojstva, to nije bilo neuobičajeno da se pretraži vinograd i klijet koju je, nedvojbeno, koristio faktički dužnik nestalog.

28. Pravilan je zaključak i drugostupanjskog suda kako je pronalazak mrtvog tijela V. M. proizašao iz zakonitih policijskih aktivnosti. Radilo se o sveobuhvatnom operativnom radu, brojnim obavijesnim razgovorima i provjeravanju svih prikupljenih obavijesti „... što je nakon mjesec dana dalo rezultata ...“, a nije bio rezultat izdvojenog zapisnika o ispitivanju osumnjičenog J. M. Zato nije bilo osnove za izdvojiti iz spisa predmeta ni zapisnik o očevidu, niti izvješća o pronalasku leša i odbačenog oružja.

29. Nije u pravu optuženik kada se žali zbog povrede kaznenog zakona. Žalitelj ne navodi koju povredu kaznenog zakona ima u vidu, tek se iz sadržaja žalbe može zaključiti kako smatra da se pobijana presuda temelji na pogrešno utvrđenom činjeničnom stanju. To što smatra da u njegovim postupcima nema obilježja kaznenog djela za koje je proglašen krivim i pri tome pobija valjanost utvrđenog činjeničnog stanja, ne opravdava ovaj žalbeni osnov.

30. Suprotno žalbenim navodima, činjenično stanje je potpuno i pravilno utvrđeno. Zaključci prvostupanjskog suda, zasnovani na pravilnoj ocjeni vjerodostojnosti iskaza ispitanih osoba i zaključci zasnovani na ocjeni svih ostalih izvedenih dokaza, su logični, zakoniti i pravilni. Zato su i zaključci Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao

drugostupanjskog suda, o postojanju odlučnih činjenica čvrsto utemeljeni na izvedenim dokazima.

31. Premda žalitelj tvrdi kako „... nije jasno na osnovu čega sam osuđen ...“, odnosno „... nema dokaza ...“, u pobijanoj su odluci izložena činjenična utvrđenja koja ukazuju da je upravo optuženik počinitelj inkriminiranog kaznenog djela. Isto tako, u pobijanoj je odluci jasno obrazložen zaključak drugostupanjskog suda kako je prvostupanjski sud pravilno vrednovao sve utvrđene činjenice i povezao ih u logičnu cjelinu. Stoga je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, osnovano zaključio da je optuženik počinio odnosno kazneno djelo kako mu je to i stavljeno na teret, te odbio žalbu optuženika i potvrdio prvostupanjsku presudu Županijskog suda u Velikoj Gorici.

32. Nasuprot tvrdnji žalitelja kako u spisu ne postoji „... nikakav dokaz o posudbi 14 000,00 eura ...“, pravilno je utvrđenje kako je oštećeni V. M. optuženikovo supruzi Ž. M., doista, pozajmio 14.000,00 EUR-a, s rokom vraćanja do 28. veljače 2004., a koji dug nije bio vraćen. Postojanje duga proizlazi iz preslike izjave Ž. M. od 09. listopada 2003., ovjerene kod javnog bilježnika (list. 52 spisa), o čemu će kasnije biti više riječi.

33. Međutim, da je optuženik, u inkriminirano vrijeme, dugovao oštećeniku, potvrđuju svjedoci Ž. C., D. L. i D. D., kako je to jasno istaknuo i drugostupanjski sud. Svjedokinja N. L. je iskazala kako je iz razgovora s optuženikovom suprugom saznala da njih dvoje imaju financijskih problema, ali su se snašli i pozajmili novac. Svjedokinja V. Z. R. je bila jamac optuženikovo supruzi koja je imala dva kredita, jedan za auto a drugi za kuću. Navedenoj svjedokinji su upravo u svibnju 2004., kao jamcu od plaće, ustegnute dvije rate kredita.

34. Žalitelj osporava navod iz drugostupanjske presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske (strana 5, odlomak 4) da je svjedok D. za njega rekao da je bio dužan na sve strane, te u žalbi iznosi tvrdnju kako „... to nije istina, jer takva izjava svjedoka ne postoji ...“. Međutim, iz spisa predmeta proizlazi drugačiji zaključak od onog na koji upire žalitelj. Naime, svjedok D. D. pred istražnim je sucem, 30. lipnja 2004., jasno iskazao kako je optuženik „... dužan na sve strane ...“ (list 228 spisa). Iz zapisnika s glavne rasprave od 8. prosinca 2004., proizlazi konstatacija kako ovaj svjedok, prije dodatnog iskaza, iskazuje suglasno kao na zapisniku od 30. lipnja 2004. (list 387 spisa). Iz zapisnika s glavne rasprave od 10. lipnja 2005., proizlazi da je svjedok iskazivao kao i pred istražnim sucem, dakle suglasno kao na zapisniku od 30. lipnja 2004., te pored ostaloga i dodao da je „... okrivljenik imao financijskih problema, jer je ljudima bio dužan ...“ (list 551 spisa).

35. Nasuprot tvrdnji žalitelja, cijenjeni su iskazi svih svjedoka pa su tako valorizirani i iskazi svjedoka D. R., V. Z.-R., D. D. i T. M. o osobnosti optuženika, ali su njihovi iskazi kao i iskazi ostalih ispitanih osoba, stavljani u kontekst svih ostalih izvedenih dokaza.

36. Žalitelj upire na iskaze svjedoka T. M. i D. R., koji su bili ispitanici na njegov prijedlog, a iz čijih iskaza proizlazi da su bili prisutni u kafiću kada je optuženik oštećeniku, navodno, predao određen novčani iznos u eurima, nakon čega je

oštećeni, navodno, njemu predao neki papir, za koji su zaključili da je potvrda. Oba svjedoka su sigurna su da se to dogodilo baš na Valentinovo, dakle, 14. veljače 2004., iz čega bi proizlazilo da je optuženik dug vratio oštećeniku i prije isteka ugovorenog roka. Svjedok R. se sjeća tog „specifičnog datuma“, jer je za Valentinovo uobičajena svirka. Svjedok M. se sjeća datuma, jer je tadašnjoj djevojci želio pokazati svoje rodno mjesto, a optuženik mu je rekao da te večeri ide svirati.

37. Suprotno tvrdnji žalitelja, iskazi svjedoka T. M. i D. R. su s pravom ocijenjeni nevjerodostojnima, kako je to jasno konstatirao i drugostupanjski sud. Doista, nije životno da bi se oni, tijekom svjedočenja, tako suglasno i tako dobro sjećali događaja od prije 15 godina. Ovo, osobito, ako se ima u vidu da se optuženik bavio sviranjem i na svirke išao povodom raznih događaja, pa svirka za Valentinovo od prije toliko godina, svakako nije detalj za posebno pamćenje. Uostalom, njihovi iskazi o navodnom vraćanju duga 14. veljače 2004., u opreci su s ostalim izvedenim dokazima, o čemu će kasnije biti više riječi.

38. Žalitelj bezuspješno osporava utvrđenje, koje je jasno izloženo i u drugostupanjskoj presudi, da je on u inkriminirano vrijeme bio u prekoračenju roka za povrat duga oštećeniku.

39. Povodom oštećenikovog davanja zajma Ž. M. u iznosu 14.000,00 EUR-a, sačinjena je 9. listopada 2003. izjava od strane supruge optuženika, koja je bila ovjerena kod javnog bilježnika. Kao sredstvo osiguranja ugovoreno je da vjerovnik, u slučaju ne vraćanja zajma do 28. veljače 2004., stupa u posjed kuće u K. (kuća, dvor i oranica). Preslika izjave sa lista 52 spisa je svojevrsan dokaz iznosa zajma, roka vraćanja i vlastoručnog potpisa, te da je bilježnik naplatio pristojbu i poništio biljeg.

40. Žalitelj zanemaruje kako preslika ove i ovakve izjave nije niti može biti dokaz da je dug vraćen, već samo ukazuje na postojanje originalnog oblika izjave o postojanju duga, roku vraćanja i vlastoručnom potpisu zajmoprimca. Ali ništa više od toga.

41. Svjedok D. D. je iskazao da je optuženik namjeravao riješiti dug prema ošt. V. M. od buduće prodaje zemljišta Općini. Jednako tako je i optuženik, u svojoj obrani (list 676 spisa), iskazao kako zemljište ne bi prodavao „... da nije mislio od toga novca vratiti dug V. M. ...“. Ovo je u izravnoj opreci sa iskazima svjedoka M. i R., na koje upire žalitelj, a koji su iskazali da je dug oštećeniku već bio vraćen na Valentinovo, 14. veljače 2004., dakle ne samo prije prodaje zemljišta već i prije donošenja općinske odluke o kupnji toga zemljišta. Naime, iz iskaza svjedoka E. B., tadašnjeg načelnika Općine K., kao i iz odluke Poglavarstva o kupnji zemljišta od Ž. M., proizlazi da je odluka o kupnji donesena tek 8. travnja 2004., pa se u veljači 2004. dug nije mogao vratiti od buduće prodaje zemljišta Općini. Nadalje, iz kupoprodajnog ugovora između Ž. M. i Općine K., od 2. kolovoza 2004., vidljiva je kupoprodajna cijena u iznosi 111.700,00 kuna, a iz naloga za plaćanje (list 769 – 771 spisa) proizlazi kako je ta cijena isplaćena tek 11. kolovoza 2004. Iz kupoprodajnog ugovora je vidljivo da bi iznos dobiven prodajom zemljišta Općini bio dostatan za povrat zajma oštećeniku V. M., ali ne bitno više od toga. Očito bi vraćanjem ovog zajma i dalje ostali dugovi prema bankama, uslijed čega je pravilno utvrđenje prvostupanjskog

suda kako je postupanje optuženika bilo motivirano tzv. koristoljubivim pobudama, o čemu se jasno očitovao i drugostupanjski sud.

42. Tijekom postupka je pravilno utvrđeno da je optuženik u vrijeme počinjenja djela bio nezaposlen, zarađivao je povremeno svirajući na zabavama, a osnovni i jedini stalni izvor prihoda bila je plaća njegove supruge, koja je bila opterećena kreditima, o čemu svjedoči i Ugovor o kreditu od ... (list 1430 spisa). Da je optuženiku, koji je bio „... dužan na sve strane ...“, bio potreban novac, proizlazi između ostaloga i iz iskaza tadašnjeg načelnika Općine, svjedoka E. B., koji se sjeća da je optuženik dolazio k njemu interesirajući se za postupak vezan uz prodaju zemljišta, kako prije ali i nakon donošenja odluke o kupnji zemljišta od Ž. M., dakle uoči inkriminiranog događaja.

43. Optuženik u žalbi tvrdi kako je i oštećenik, nakon što mu je dug navodno bio vraćen na Valentinovo, 14. veljače 2004., bio zainteresiran kupiti to zemljište, pa je kontaktirao općinskog načelnika, a „... nama je nudio više novca od općine no nismo pristali ...“. Međutim, svjedoka E. B. je iskazivao bitno drugačije. Njemu je, doista, dolazio i oštećeni V. M., koji se interesirao za način realizacije novčane isplate Ž. M., što ukazuje kako je Općina već donijela odluku o kupnji zemljišta od Ž. M. M. nije bio zainteresiran kupiti to zemljište, već je načelniku predlagao da se, upravo zbog optuženikovog duga koji mu nije bio vraćen, dio kupoprodajne cijene umjesto Ž. M. isplati izravno njemu, a čemu nije moglo biti udovoljeno (list 567 spisa).

44. Žalitelj, između ostaloga, tvrdi kako „... nema dokaza da je optuženik tijelo zakopao u šupu. Nema dokaza da je optuženik ubio V. M. sačmenom puškom ... nema dokaza da ga je ubio u autu F. U. ...“.

45. Mrtvo tijelo oštećenika pronađeno je 03. lipnja 2004., na području općine V. L. Bilo je djelomičnog pougljeno uslijed gorenja, a na fotodokumentaciji je vidljiv trag gorenja vatre u travi. Kako oštećenikovo tijelo, očito, nije izgorjelo a udovi su bili odrezani, jasno je da su bili odrezani od trupa kako bi se, nakon neuspjelog spaljivanja, lakše stavili u vreću i zakopali u zemlju. Tijelo je bilo zakopano u natkrivenoj šupi, u sklopu kleti u vinogradu koje je u vlasništvu Z. G., a koju je, nedvojbeno, koristio upravo optuženik.

46. Ispitan u svojstvu svjedoka, Z. G. je iskazao da je optuženik ušao u posjed njegovog vinograda i klijeti još 2003. Svjedok je dodatno napomenuo da je optuženik namjeravao kupiti taj vinograd i klijet, i to nakon što Općina isplati određeni iznos na ime kupnje zemljišta. Ovaj detalj, dodatno, ukazuje na zaključak kako optuženik nije imao namjeru od toga novca vratiti dug V. M.

47. Pravilno je utvrđenje kako je logično da je optuženik zakopao mrtvo tijelo na imanju koje nije blizu njegove kuće, a koje je jedino on koristio i za koje je očekivao da će ga kupiti. Naime, kada se mrtvo tijelo zakopa na imanju na kojem nitko ne živi, mogućnost otkrivanja, neovisno o svježim naslagama zemlje, bitno je manja nego da je to učinjeno na prometnom mjestu, ili u blizini vlastite kuće. Upravo je to i bio razlog zašto je optuženik zakopao mrtvo tijelo V. M. daleko od očiju potencijalnih svjedoka, u prostoru koji je jedino on koristio i tako eliminirao postojanje očevidaca, a što je jasno istaknuo i drugostupanjski sud.

48. Žalitelj osporava utvrđenje da je oštećenik „... ubijen lovačkom puškom ...“ (premda to i nije utvrđeno, jer je u izreci prvostupanjske presude navedeno da se radilo o „točno neutvrđenom oružju“) te osporava utvrđenje da je u vozilu F. T. pucano u desnu stranu leđa V. M. „... jer iz dokaza o obdukciji proizlazi mogućnost da se radi o prostrijelnoj rani ...“.

49. Iz obdukcijuskog nalaza i mišljenja Zavoda za sudsku medicinu i kriminalistiku, od 04. lipnja 2004., proizlazi da je V. M. umro nasilnom smrću zbog strijelne rane prsnog koša s ozljedom srca i pluća. Ulazna strijelna rana na leđima lijevo, nastavlja se u strijelni kanal čiji je smjer u odnosu na stražnju površinu trupa izvana prema unutra, straga prema naprijed, s desna blago u lijevo i gotovo okomito na uzdužnu osovinu tijela. Izraženo je mišljenje kako „... nije moguće sa sigurnošću tvrditi je li riječ o ustrijelu ili prostrijelu, no dopušta se mogućnost da su pojedine kuglice probile kožu ...“ (list 245 spisa). Iz nalaza i mišljenja sudsko medicinskog vještaka prof. dr. J. Š., proizlazi da je strijelna rana, koja je detektirana prilikom obdukcije, nastala pucanjem iz nekog ručnog vatrenog oružja na sačmu, a u času opaljenja usta cijevi oružja nalazila su se oštećeniku iza leđa nešto u desno.

50. Sudsko medicinski vještak dr. D. S., koji se u cijelosti priklonio nalazu i mišljenju prof. dr. J. Š., iskazao je ukoliko se radilo o ustrijelnoj ozljedi, onda bi trebalo očekivati biološki trag u vidu manjih tragova krvi na ulaznoj rani koji bi se morali prenijeti na odjeću, no u pravilu ovakva ozljeda ne krvari puno, pa bi bilo za očekivati relativno malo krvi na odjeći u blizini ulazne rane, dakle u predjelu leđa. Ukoliko se radilo o prostrijelnoj ozljedi, trebalo bi očekivati tragove krvi na odjevnim predmetima na prednjoj strani. Vještak je naglasio kako se, kod ovakve vrste ozljeda, glavčina krvarenja odvija u grudnoj šupljini i ne dolazi do bioloških tragova koji bi se nalazili u kabini vozila (list 420 spisa).

51. Suprotno tvrdnji žalitelja, koji problematizira ne pronalaženje tragova u vozilu F. T., pravilno je utvrđenje kako se tragovi u vozilu, nužno, nisu niti morali nalaziti u vrijeme pretrage vozila, jer je pretraga provedena mjesec dana nakon ubojstva, a tragovi barutnih čestica nisu niti bili izuzeti. S obzirom na citirani vještački nalaz i mišljenje, očito se oštećenikovo mrtvo tijelo u optuženikovom automobilu moglo prevoziti a da to ne ostavi tragove krvi, odnosno optuženik je, u međuvremenu, mogao eventualne tragove pravovremeno ukloniti.

52. Žalitelj, nadalje, osporava istinitost utvrđenja da je imao dovoljno snage za manipuliranje mrtvim tijelom oštećenika „... jer nema snagu Supermana ...“. Međutim, njegovo tadašnje zdravstveno stanje nije bilo tako loše kako ga on sada nastoji prikazati. Manipuliranje mrtvim tijelom je, nedvojbeno, otežano kada to čini jedna osoba, ali to ne znači da je potrebna nadljudska snaga, kako to prikazuje žalitelj.

53. Naposljetku, žalitelj zanemaruje kako je osnov za osuđujuću presudu bio niz međusobno povezanih činjenica koje tvore nedjeljivu i logičnu cjelinu. Usprkos nedostatku izravnih, neposrednih dokaza, međusobna povezanost izvedenih dokaza je takva da se utvrđene činjenice pojavljuju kao karike jednog lanca. Rezultati

izvedenih dokaza čine zatvoreni krug utvrđenih činjenica koje, sa punom sigurnošću, upućuju na zaključak da je upravo optuženik počinitelj odnosnog kaznenog djela. Naime, utvrđene činjenice predstavljaju sustav indicija koji isključuje drugu verziju i drugu mogućnost od one koju je utvrdio prvostupanjski sud. Zato je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud, izveo jedini logičan zaključak da je prvostupanjski sud, na temelju zatvorenog kruga indicija, pravilno utvrdio da je optuženik počinitelj inkriminiranog kaznenog djela.

54. Za svoja utvrđenja drugostupanjski sud je dao valjano i logično obrazloženje, koje prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske kao trećestupanjski sud.

55. Nije u pravu optuženik kada se, doduše, vrlo općenito i neodređeno, žali zbog izrečene kazne dugotrajnog zatvora.

56. Kako odluka o kazni mora izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog kaznenog djela, drugostupanjski sud je obrazložio zašto je odluka prvostupanjskog suda o kazni dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset i pet godina, pravilno odmjerena.

57. Zadatak suda ne ograničava se samo iz zakonskog opisa djela, pravnih formulacija i činjeničnog učina kreirati konkretno ostvareno kazneno djelo, već izabrati vrstu i mjeru kazne koja će optimalno odgovarati svrsi kažnjavanja. Uloga suda se, pri tome, ne svodi samo na mehaničko posredovanje između slova zakona i stvarnosti. Zakonodavac, generalizirajući svrhu kažnjavanja, nastoji obuhvatiti neodređen broj slučajeva i sažeti ih u opće pravilo. Sud, u svakom pojedinom slučaju, konkretizira opće pravilo i deduktivnim postupkom stvara zaključke potrebne za pravilnu odluku o vrsti i mjeri kazne.

58. Prilikom odmjeravanja vrste i visine kazne opt. J. M., ocijenjene su sve odlučne okolnosti. Olakotnim je ocijenjena njegova dosadašnja neosuđivanost, visoka životna dob i narušeno zdravstveno stanje, te znatan protek vremena od počinjenja. Otegotnim je ocijenjena njegova bešćutnost i podmuklost, jer je na najgrublji mogući način iskoristio povjerenje oštećenika kojeg je poznavao godinama, i lišio ga života hicem u leđa iz neposredne blizine. Osim toga, otegotnim je cijanjeno i njegovo postupanje s mrtvim tijelom koje je palio i rezao, manifestirajući pri tome izrazitu svirepost.

59. Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao trećestupanjski sud, nalazi da su pravilno utvrđene i ispravno ocijenjene sve okolnosti relevantne za zakonitu odluku o vrsti i mjeri kazne. Stoga je pravilno utvrđenje kako će se odmjerenom kaznom dugotrajnog zatvora u trajanju dvadeset i pet godina, moći optimalno ispuniti zahtjevi kako generalne, tako i specijalne prevencije.

60. Ispitujući drugostupanjsku presudu po službenoj dužnosti u skladu s čl. 490. st. 2. u vezi čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08., Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao trećestupanjski sud, nije našao da bi bila ostvarena ni bitna povreda odredaba kaznenog postupka na koju se pazi po službenoj dužnosti, niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženika.

61. S obzirom na izloženo, a primjenom čl. 490. st. 2. u vezi čl. 482. ZKP/08., presuđeno je kao u izreci.

Zagreb, 28. travnja 2022.

Predsjednica vijeća:
Ileana Vinja, v.r.